

ЖЕНСКИ СВѢТЪ

съ

ПРИТУРКА ДОМАШНА,

ПЕРИОДИЧЕСКО СПИСАНИЕ,

РЕДАКТИРАНО ОТЪ ЖЕНИ,

ЗА ГОСПОЖИ И ГОСПОЖИЦИ.

Списанието излиза дваждъ, на 1 и 20,
а притурката веднѣждъ, на 10 число
въсѣки мѣсець.

Директорка: ТЕОДОРА Г. НОЕВА.

Годишнѣтъ абонаментъ
предплатимъ.I. На списанието:
За България 5 лева
" странство 6 "II. На списанието съ
притурката:
За България 7 лева
" странство 9 "Абонати се записватъ
направо въ дирекцията на
списанието и въ всички
тѣ телеграфо-пощен. стан-
ции изъ княжеството.Оплащания за пере-
довно испращане листа
приематъ се само въ ра-
стоение на единъ мѣсець
отъ издаването му.Пратеніе за публику-
ване ръкописи назадъ се
не връщатъ.Писма и ръкописи, не-
подписани и неозначуващи
мѣстожителството на до-
писницата, не се прие-
матъ.Писма неплатени не се
приематъ.Всѣкакви обявления, от-
носящи се до госпожи и
госпожини, публикуватъ
се въ настоящата страна-
ца за 30 стот. редътъ.
За постоянни обявления
особени условия.

Писма, ръкописи и пари се испращатъ до: Дирекцията на Женския Свѣтъ улица Войнишка № 122

Съдържание:

И духовенството за насъ. — Какво прави майката,
кога сѣ болни дѣцата. — Една лекция за медицинското об-
разование на женитѣ. — Обществено-литературно течение
на женския въпросъ у насъ. — Книги и списания. — Corre-
спонденция. — Обявления. — Лотария.

И духовенството за насъ!

Не ще никакво съмнение, че основата на
нашѣдѣка и щастieto на единъ народъ е рели-
гията. Народъ безъ религия е изгубенъ въ безд-
ната. За да може обаче една религия да се за-
вардва, непоколебима и да ѝ се прилагатъ точно
началата, нужни сѣ хора, които неуморимо да
се борятъ зарадъ неѣ и да растѣлватъ пра-
вилно и съзнателно всички религиозни из-
искания.

У насъ до освобождение духовенството е
било не само пазител на християнската ни пра-
вославна вѣра, нѣ и едновременно и на народ-
ността ни. Не е ли това сѣщо духовенство,
което подготвило нашата независимостъ? Не е
ли това, което въ най-бурнитѣ врѣмена смѣло
вдъхнувало народността и патриотизма на еди-
нородницитѣ си? Не е ли отъ сѣщото това ду-
ховенство оня, който първъ е написалъ народ-
ната ни история? Нашинъ народъ може да не е
ималъ по-образовано духовенство отъ онова на

другитѣ, съ увѣренност обаче казваме, че той
е ималъ такова по-патриотично. Имало е и има
мнозина, които твърдѣ добрѣ разбиратъ своето
прѣдзначение, споредъ което не стига само да
послѣпяватъ просто и машинално своята си чер-
ковна служба, нѣ «да сѣ способни и други да
научатъ.» (Тим. гл. 2, 2 - 3).

Тия мисли се породихъ въ насъ, вслѣдствие
едно писмо, получено въ дирекцията ни отъ Не-
гово Прѣподобие свещеника г. Георги Д. Искре-
новъ въ Ломъ. Той въ това си писмо, стѣдъ
като на сърдѣва за почитото отъ насъ дѣло и
ни насърчава въ продължението му, дава ни
въ сѣщото врѣме и своитѣ сѣжни за насъ съ-
вѣти, отъ които явно се вижда, до колко поме-
нѣтѣ свещеникъ е разбралъ своето прѣдзна-
чение, до колко той разбралъ духа и думитѣ
на апостола Павла, който казва: «нѣма мж-
ский полъ, ни женский; защото всички вий едно
сте въ Христа Исуса.»

Ний тугъ помѣстваме нѣкои отгѣслени отъ
неговото писмо до насъ, мислейки, че и нашитѣ
читателки ще могатъ да извлѣбятъ отъ тѣхъ
голямъ полза.

«Жената въ обществото може, чрѣзъ своя
си развитъ умъ и облагороденъ характеръ, да
влияе въ него и да го вкарва въ пътя на ис-

тинския възпитателенъ прогресъ; тя чрѣзъ тия си способности може го подсеби и всѣ въ душата му любовь къмъ всѣко добро дѣло. За това добродетелитѣ и благоразумнитѣ чловѣци казватъ: „дайте ни добри, умни и честни майки.“ Да, тѣ сж въ правото си. Опитността и практиката заставятъ ни да дойдемъ до това убѣждение: че честната и истиннообразованата жена, чрѣзъ свонѣ си нравственни достоинства и умственни сили може въ това отношение да бѣде полезна и на обществото сжщо така, каквото тя е полезна въ частностъ на дома си.

„Има лица които успориватъ този въпросъ, като казватъ, че на жената дадено е да сѣди у дома си, въ всичко да се повинява на мъжа си и беспрекословно да изпълнява желанията и прищевскитѣ му! Чудна логика! А защо? Защото, казватъ тѣ, жената въ много отношения е злоупотрѣблявала свободата и равноправността си като съ това е станжала, па и става причина за разпространението на разврата и омаскирането на брака. Право ли е това и почива ли то на здравосждна основа?

„Ний можемъ да кажемъ противното. Ний по никой начинъ не можемъ да се съгласимъ, че жена, въ ума и сърдцето на която гори огньтъ на истинското образование и чловѣколюбие, да има развратни стремления и ниски желания, тъй щото тя да стане невѣрна на мъжа си и безчестие на дома си. Имало е, па и има, ний това не отказваме, жени съ високи знания, които, всецѣли обковани въ желѣзата на сладострастнето, чрѣзъ различни и сладострасни прѣстѣжления сж ставали причини на семеенъ развратъ и раздори; но, такива съ ниски характеръ и отношения жени неможтъ да понижтъ достойнството и честта на умната, честната и образованата жена. Честната жена си е всѣкога честна; нежъ никой не може да ѝ експлоатира, защото тя съ силата на благородния си и твърдъ характеръ и честността геройски *побѣждава* всѣкакъвъ видъ свѣтовни искушения и мерзостти. Примѣри много има. Мамѣтъ се тия, които мислѣтъ, па и проповѣдватъ, че на жената не трѣбвало много и висока наука: доста е тя да знае да прочита по-малко и да записва името си. Че защо? Защото, тѣ казватъ, жената ако знае повече, тя ще закачи на клинъ дома и домакинската си длъжностъ, ще има високо понятие за себе си, ще стане горда и сла-

дострастна, ще се впуска въ прочитанне на различни *любовни* романи и брошури, ще отхвърли отъ себе си религията и Богопочитанието, ще потѣпчи въ себе си убѣждението за задгробенъ животъ и отговорностъ, па вмѣсто тия благородни качества и обязанности, тя цѣла ще се хвърли въ обятнето на *сладострастието, капризи и чувственността*.

„Ний обаче се придържаме о внѣшпоменжтото си убѣждение, като сме напълно увѣрени, че жената въ обществото има такова значение и добротворностъ, каквито има и мъжѣтъ; тя може да бѣде полезна на дома, църквата и отечеството; слѣдователно длъжността на всѣки здравомислящъ мъжъ е да се труди за подиганieto и възврщанieto правата и длъжноститѣ ѝ, като се прѣслѣдватъ за въ бѣдѣже всѣкакви прѣдубѣждения и плъзии противъ нейнитѣ човѣшки достоинства и качества. Блазѣ на това общество, на което женитѣ сж снабдени съ таланта на благотворността и чловѣколюбието, на което женитѣ биватъ въ всичко вѣрни на мъжѣтъ си и семейството, които чистосърдечно и самоотверженно носѣтъ въ себе си вѣнецътъ на правдата и ~~ицата на вѣрата въ~~ Господа. Чрѣзъ тия си качества жената може да бѣде полезна на обществото и влиятелна въ неговитѣ общеполезни работи.

Какво прави майката, кога сж болни дѣцата.

(Продължение).

— Азъ нѣмамъ ни най-малкото желание да знаѣхъ, какво е станжло съ бѣдната котка. Ако бѣше Мери тукъ, нищо подобно нѣмаше да се случи и азъ нещѣхъ да изпълнявамъ нейнитѣ длъжности.

— Ахъ, Мортимере, какъ не те е срамъ да говоришъ такива нѣща. Много ли е трудно да изпълнявашъ тѣзи работи, за които азъ те моляхъ особено сега въ това ужасно врѣме, когато нашето дѣте....

— Добрѣ, добрѣ, азъ ще направѣхъ всичко, колкото е нужно. Цѣ добрѣ ли ще бѣде да звѣнѣхъ азъ цѣлия домъ, когато всичкитѣ слуги отдавна спѣтъ. По-добрѣ самъ да отидѣ да вземѣхъ масьта. Гдѣ е тя?

— На комината въ дѣтската стая, ти само събуди Мери и тя....

Азъ донесохъ масьта и отново лѣгнѣхъ да

спж. Подиръ нѣколко минути азъ пакъ чухъ гласа на жена ми.

— Мортимере, прости ме милий, гдѣто те безпокоѣ. Менъ ми се струва, че стаята е доста студена, за да може да се съблече дѣтето. Неможеши ли запали печката, дървата сж наредени, нужно е само да се запали единъ кибритъ.

Азъ запалихъ печката и сѣднѣхъ на стола съ отчаяние въ душата, защото изгубихъ всѣка надѣжда да мож да заспж поне за единъ часъ.

И когато дойдохъ до кревата, за да лѣгнѣ, жена ми ме спрѣ още веднѣжъ.

— Почакай една минута, дай на Нелли лѣкарство.

Азъ дадохъ лѣкарство. Жена ми се възползува отъ събужданieto на дѣтето, за да го намаже съ масъ отъ главата до петитѣ.

— Мортимере, осѣщашъ ли, какво течение има? Ето отъ тази страна. Нѣма нищо по-лошо за тази болѣсть, отколько течението на въздуха.

За Бога, прѣмѣсти кревата по-близо до огъня.

Азъ го прѣмѣстихъ; нѣ се спжнахъ още единъ пѣтъ въ килимътъ и съ дохода го тикнѣхъ до печката. Жена ми скокнѣ отъ кревата и успѣ да го спаси. Азъ пакъ съмъ заспалъ за нѣколко минути и пакъ бѣхъ послѣ събуденъ, защото жена ми искаше да направѣ парче съ лепенено сѣме, което турнѣхме на гърдитѣ на дѣтето и чакахме неговото цѣлителино дѣйствие.

Дървата изгарятъ скоро. Азъ ставахъ всѣки 20 минути, за да турямъ нови, и жена ми, като се възползуваше отъ случая, караше ме да давамъ лѣкарства, колкото е възможно по-често. На разсѣмване всичкитѣ дърва бѣха изгорѣли — и жена ми искаше да ме прати да вземѣ нови. Азъ не се съгласихъ.

— Драга моя, това е много смѣшно да отидѣ самъ за дърва. Менъ ми се струва, че на е доста топло, особено съ три одѣяла.....

Азъ неможахъ да свѣршѣ, защото ме прѣкъснахъ. Азъ бѣхъ принуденъ да отидѣ за дърва. Като свѣршихъ не доста лесно това пѣтешествие, азъ най послѣ паднѣхъ на кревата въ пълно изнемоощаванне. Бѣше вече много късно сутриньта, еогато почувствувахъ, че нѣкой ме бута по рамото, и азъ въ минутата се събудихъ. Жена ми гледаше на менъ съ отчаяни широко-

отворени очи и отъ вълнение неможеше да проговори ни дума. Кога дойде малко въ себе си, тя извика:

— Всичко се свѣрши! Всичко се свѣрши! Дѣтето умира. Боже мой! какво ще правимъ!

— Ахъ, какъ ме уплаши! Азъ не знаѣхъ какво ще правимъ. Може би да е нужно да му се даде лѣкарство, да се тури парче сѣме....

— О, иднотъ! Не трѣбва да се губи ни секунда! Иди за доктора! Кажѣ му, че той е длѣженъ да доде живѣ или мъртъвъ.

Азъ вдигнѣхъ отъ постелката този бѣденъ боленъ челоуѣкъ и го доведохъ у дома. Той прѣгледа дѣтето и каза, че то и не мисли да умира. Той каза, че кашлицата произхожда вслѣдствие раздражението на гърленитѣ стѣни отъ чуждо вещество. Той прибави, че всичко, което може да направи е — да успи кашлицата, за да се отдѣли по-скоро чуждото вещество.

Дѣйствително той даде нѣкакво лѣкарство, което докара раздражение на кашлицата, и — исхвърли изъ гърлото на дѣтето едно малко дървено парче.

— Както видите, у дѣтето не е крупъ. Вѣроятно то е смукало или гризало, нѣкакво дърво или нѣщо подобно и единъ малѣкъ късъ е паднѣлъ въ гърлото му. Най сетнѣ не е нужно да се даватъ въ рѣцѣтъ на едно дѣте такива прѣдмѣти.

— Азъ не съмъ съгласенъ съ васъ докторе, казахъ азъ. — Смолиститѣ вещества, които се заключаватъ въ основото дърво сж много полезни при нѣкои дѣтски болѣсти. Жена ми ще ви потвърди това. Нѣ ти нищо не отговори. Прѣзрително се обѣрнѣ и излѣзе отъ стаята; и отъ това врѣме въ нашия животъ се яви епизодъ, за който ний не обичаме да се докосваме. Нѣ безъ да се гледа на това нашитѣ дни си вървѣтъ мирно и щастливо

Карлово 1894 г.

Прѣвела Т. Джиджева.

Една лекция за медицинското образование на женитѣ.

На 24-ий Ноември т. г. Бернскій професоръ по акушерството и гинекологията (учение за женскитѣ болѣсти и женский организмъ) D-r Peter Müller е прочелъ една публична лекция съ тема: «Трѣбва ли женитѣ да изучаватъ медицината»? Залата Casino е била прѣпълнена съ публика, главний контингентъ

на която сѣ съставлявали жени и студенти, явили сѣ се и нѣколко професори. Струпуването на публиката е било така голѣмо (присѣтствуваха повече отъ 400 души), щото мнозина трѣбало да си отидѣтъ по нѣмание на мѣста. Съ това обстоятелство се обяснява истинската жизненностъ на този въпросъ, по поводъ на който проф. Müller се е рѣшилъ да искаже публично своето мнѣние. Нъ, кое го е накарало да заговори въ академическа речъ именно по този прѣдмѣтъ? — Извѣстно е, че отъ двайсетъ години насамъ въ Швейцария, по отношение къмъ университетското образование, жената се ползува досущъ съ същитѣ права, както и мъжътъ. Въ течението на това врѣме сѣ стотини жени сѣ получили докторски дипломи отъ различни факултети на тукашнитѣ университети. Слѣдователно, не желанието да подбутне тѣзи работа, отъ тѣзи или друга страна тукъ въ Швейцария, е побудило проф. Müller-а да държи рѣчь по това, а нѣщо друго. Както е извѣстно сега въ Германия има едно силно движение въ полза на допусканieto женитѣ въ университетитѣ въобще и въ медицинскитѣ факултети частно, за което въ Германия съществува и една отъ най-силнитѣ въ свѣта оппозиции противъ това допускание. Проф. Müller самичекъ нѣмецъ, двайсетъ години прѣподава акушерство и гинекология при Берлинскитѣ университети и туй стига, за да се порадваме на стремлението му да посѣдѣйствува за разрѣшенieto на дадения въпросъ.

«Тѣй наречений «женскитѣ въпросъ» е частъ отъ социалнитѣ въпросъ», така наченалъ своята речъ проф. Müller. «Културнитѣ и социални промѣни въ послѣдни врѣме сѣ измѣнили между другото и положението на жената. Голѣмо число жени не сѣ въ състояние да слѣдватъ своето природно назначение да бѣдѣтъ жени и майки. Макаръ числото на роденитѣ момчета и да надминава това на момчетата (106:100), по обстоятелството че въ най-младата възраст, смъртноста между момчетата е много по силна, отъ колкото между момчетата, значително измѣнява даденото отношение; освѣнъ това за намаливането на мъжкото население много помагатъ войнитѣ и емиграцията (поне въ Европа) Въ Швейцария числото на женитѣ надминава числото на мъжете съ 16,000; въ Германия числото на женитѣ е съ 1,000,000 по-вече отъ числото на мъжете и пр. Ако при това вземемъ въ внимание и увеличающето се, отъ година на година безбрачие на мъжете, причинено главно отъ економическата невъзможностъ да поддържатъ съществуване на семейство, то става напълно ясно, че голѣма частъ отъ женитѣ, съ сплата на обстоятелствата, положително е лишена отъ възможността да стѣпи въ бракъ. Материялната неоздравеностъ принуждава неомъженитѣ (? ред.) да търсѣтъ източници за поминѣкъ. Единъ отъ източникитѣ отъ този родъ е между това — лѣкарската професия.

Като пристѣпваме къмъ разгледването на този

прѣдмѣтъ, необходимо е да отговоримъ на слѣдующитѣ въпроси:

Способна ли е жената да изучава медицината на равно съ мъжа?

Трийсетъ годишнитѣ опитъ въ Америка, Россия, Швеция и Англия показва, че не се пада да отричаме тѣзи способности на жената. Противниците на медицинското образование на жената, като се облягатъ на догматитѣ на антропологическитѣ данни, утвърждаватъ, че тя нѣма за това достатѣчни умственни способности, тѣй като нейнитѣ мозѣкъ е по-малѣкъ отъ мъжкия. При всичко това, отдавна е вече доказано, че умственнитѣ способности на чловѣка не зависѣтъ отъ обема и тежината на неговия мозѣкъ. Къмъ това, като се вземе въ внимание тежината на женскитѣ мозѣкъ по отношение къмъ общата тежина на женското тѣло, не е относително даже по-голѣмъ отъ мъжкия. Затова трѣбва да се изисква, щото прѣдварителната подготовка на жената за университета да бѣде напълно еднаква съ подготовката на мъжа. При все това до сега не се е назило това условие, понеже женскитѣ гимназии навсѣкъдѣ стоѣтъ много по-ниско отъ мъжскитѣ. Неблагоуразумно би било да се ограничаватъ само съ едно изискване атестатъ за зрѣлостъ (Maturität) при постѣпването въ университета, тѣй като набържѣ направената подготовка за испитъ, все не може да съотвѣтствува на симетрически прѣминанитѣ курсъ въ мъжскитѣ класически (humanе) гимназии. И затова ний съ най-голѣмо съчувствие можемъ да поздравимъ откритатата тѣзи година женска класическа гимназия въ Карлсруе (Vide infra). Въпреки относително малката подготовка, която иматъ женитѣ, тѣ все пакъ съ успѣхъ свършватъ курса на медицината, изпълняватъ всѣки практически работи, при прѣминаването въ клиникитѣ, (болници въ които професоритѣ учѣтъ студентитѣ) практически да распознаватъ и цѣрѣтъ. болѣститѣ) практикуватъ наравно съ студентитѣ и въ врѣме на послѣдния испитъ прѣдставляватъ дисертация. Противниците на медицинското образование на женитѣ показватъ по-нататѣкъ на това, че само твърдѣ малко отъ женитѣ-лѣкари се явяватъ на полето на литературното-научно поприще и че тѣхнитѣ дисертации иматъ едва твърдѣ малка научна стойностъ. На това може да се отговори, че и мъжскитѣ дисертации не всѣкога прѣдставляватъ нѣщо самостоятелно и видно и че много малко отъ числото на мъжете-лѣкари обогатяватъ съ своитѣ трудове медицинската литература. На кѣсо казано: «der Geist der Medicin» е толкова достѣпенъ за женскитѣ, колкото и за мъжскитѣ умъ.

Що се отнася до въпроса: Трѣбва ли жената да специализира въ тѣзи или друга областъ на медицината, която може да се счита за най-свойственна на нейнитѣ характеръ, то по него може да се каже само това, което се отнася къмъ специализацията въобще: специалистътъ-лѣкаръ, билъ той хирургъ, акушеръ, офталмологъ (специалистъ по болѣститѣ

на очитѣ), педиатръ (дѣтски-лѣкаръ) и пр. и пр., той трѣбва да има знания по всичкитѣ влонове на медицината, повеже ни единъ органъ или система отъ органи не прѣдставлява нѣщо отдѣлно, а съставлява нераздѣлна часть отъ цѣлото и по тѣзи причина, заболѣванието на кой и да е органъ, води слѣдъ себе си растройство на цѣлия организмъ. Само по себе си се разбира, че и жената, като постъпа въ медицинския факултетъ, трѣбва да се занимава съ всичкитѣ прѣподавани тамъ прѣдмѣти безъ исключение.

Съотвѣствуватъ ли физическитѣ сили на жената на възлагаемитѣ ѣй се лѣкарски длѣжности?

Изобщо срѣдне здравата жена по своята по малка въ сравнение съ мъжа сила, не трѣбва да вижда сериозно прѣпятствие за встъпване въ реда на лѣкаритѣ. Както е извѣстно, отдавна и навсѣгдѣ сѣ смѣществували и смѣществуватъ повивални баби, сидѣлки (пазителки на болни) и милосердни сестри. Тѣхнитѣ длѣжности изискватъ тѣй сѣщо не малко сили, пѣргавина и тѣрпеливость, а между това ний виждаме не малко примѣри на истински геройски подвизи отъ страна на жени, които сѣ посветили на грижата за болнитѣ и тѣлесно слабитѣ. По това може да се направи само едно възражение: за изучаването на медицината сега се посвѣщаватъ до толкова слаби, малокрѣвни и болни жени, щото даже самата подготовка къмъ лѣкарска дѣятелность е способна на свѣршване, да ослаби тѣхнитѣ и безъ това слаби сили, а затова такива жени по-добрѣ било и да не испытватъ всичкитѣ трудности, лишения, безсѣнни нощи и др. т. които сѣ работа на практическия лѣкаръ и които често пѣти строшаватъ даже и най силната мъжка натура. Не напразно ни една отъ всичкитѣ «свободни профессии», не брои толкова много безвѣрмени смѣртни случаи между своитѣ членове, както медицината.

(Слѣдва).

Общественно-литературно течение на женския въпросъ у насъ.

(Продължение).

Ето още какво се говори по нататѣкъ за женитѣ. «Какъ мислите: съ какво се различаватъ мъжетѣ отъ женитѣ? Да се не различаватъ съ това, че на мъжетѣ растѣтъ брада и мустаци, а на женитѣ не? Може би и съ това, че женитѣ говорѣтъ съ по-тънакъ гласъ, а мъжетѣ съ по-дебелъ? Азъ не виждамъ друга разлика, нито пакъ може да има. Мозъчната система и при мъжетѣ и при женитѣ е еднаква, слѣдов. и начинътъ на мисленіето е еднакъвъ. Азъ мисля, че, ако виждаме разлика въ умственото развитие между мъжетѣ и женитѣ,

това дохожда отъ тука, че не сѣ се учили еднакъво и че гледаме върху тоя въпросъ не както трѣбва. Ето защо е лошо да се избере материалний пѣтъ, а да не обръщаме внимание на умственното развитие.» (стр. 155).

«— Ако момата не е развила ума си, за да може да оцѣни мъжа, тогава най-големия скитникъ и некадѣрникъ може да вземе богата дѣвойка, защото тя плаща да го вземе; той ще похарчи пари, а съ неѣж ще постигва като съ скотъ. Заради това мъжетѣ и не считатъ женитѣ за чловѣци, а за кувли, които ще бѣдѣтъ дойки, готварки, перачки и сѣкой часъ готови да задоволятъ своятъ господаръ и неговитѣ страсти. Това е по-лошо и отъ наложница. Мъжетѣ пѣкъ отъ своя страна тѣрежѣтъ жена, която да бѣде хубава въ лицето, рѣцѣтъ и краката ѣй да сѣ малки, като че имъ трѣбватъ играчки и залгалки и като видѣтъ мома, тия глѣдатъ най-напрѣдъ въ лицето ѣй. Защо? За това защото самитѣ женѣ сѣ ги навикнѣли да гледатъ на тѣхъ като на непотрѣбни вещи, а не като на умни сътворения равни на тѣхъ. Женитѣ, като знаѣтъ какво се харесва на мъжетѣ и какво имъ е по вкуса, почиватъ сами да гледатъ на себе си като на нѣкакви особенни създания, които сѣ дошли на тоя свѣтъ единственно да наслаждаватъ и задоволятъ гнуснитѣ ѣй разваленитѣ дору въ коститѣ мъжъ; тия — женитѣ, почватъ да цапатъ образитѣ си съ всекакви бѣлила и червила, китатъ главитѣ си съ злато, бисеръ и скѣпоцѣнни каманіе; обуватъ такива тѣсни обувца, които осакатяватъ краката имъ, обличатъ такива тѣсни дрѣхи, които развалятъ крѣста имъ и истѣгатъ се по миндеритѣ и креватитѣ по цѣли недѣли и мѣсеци и по такъвъ начинъ ставатъ причина, щото дѣцата, които тия раждатъ прѣзъ цѣлитѣ си животъ да страдатъ отъ всекакви болѣсти.

... «Вие купѣте на дѣтето една кукла: хубава, облѣчена, напѣстрена, дѣтето се радва и непрѣстанно ѣж дѣржи въ рѣцѣтъ си. Но слѣдъ кратко врѣме куклата се увалила отъ неумититѣ рѣцѣ на дѣтето, позлатата и багрилото опадне, носѣтъ ѣй падне и дѣтето ѣж веднага хвърли подъ кревата или въ жгѣла и моли родителитѣ си да му купѣтъ друга. «Старата кукла вече не струа» — говори дѣтето и то има право, защото него сѣ задоволили само по-

златата, облѣклото и хубостта на куклата; безъ тѣхъ куклата е станжала непотрѣбна тварь. Това сѣщо може да се каже и за хората, които търсѣтъ вънѣшна хубостъ и незлата.

Тукъ читателитѣ се сѣщатъ какви мисли се изказватъ за смѣтка на тѣзи мжже, които търсѣтъ само единъ идеалъ въ жената: да е хубавичка — лѣскавичка. Сѣщо. Тукъ женитѣ виждатъ пропнята на своя животъ, като сѣ поставени въ такова положение да търсѣтъ единъ идеалъ за себе си — вънѣшния блясъкъ, който не е нищо друго, освѣнъ маска на лъжлива дѣйствителностъ и къмъ който женитѣ толкова страстно се стремижтъ. Но, да продължимъ да четемъ мислитѣ на Каравелова. «Но нека видимъ, какъ гледатъ женитѣ на мжжетѣ? Като знажтъ много хубаво, какво особено оцѣняватъ мжжетѣ, тия гледатъ на тѣхъ като на златна руда, отъ дѣто могатъ да взематъ, колкото е възможно повече пари, за да накупятъ врата и главата си; тия гледатъ на тѣхъ като на крави, които даватъ много млѣко, а да ли имъ е нужно това, тия не искатъ и да мислѣтъ. «Жената на Ново е купила бисеръ, а азъ ще си купиѣ скъпоцѣнни камъни; жената на Коста е купила свилена дрѣха, и азъ ще купиѣ — азъ съмъ по-добра отъ нея, моя мжжъ е по-богатъ и по-голѣмъ чиновникъ; жената на Миленко има файтонъ, трѣбва и азъ да имамъ; защото не можъ да търпѣ да ми прави на кнать.» Такава е женската философия.»

«И тѣй изъ всичко казано до тукъ, излиза, че злото се състои въ това, гдѣто женитѣ сѣ навикнали да гледатъ на мжжетѣ си като на по-голѣми отъ себе си, като на господаръ, отъ когото зависи тѣхното щастие; мжжетѣ пъкъ се навикнуватъ да гледатъ на женитѣ като на прѣдметъ подчиненъ и подвластенъ на неговата воля, като на създание, което е принудено да играе тѣй, както му той свирѣ. Слѣдователно злото произлиза отъ това, гдѣто тия не гледатъ едно на друго както трѣбва като чловѣкъ на чловѣка равни по между си.»

«Много рѣдко ще се намѣри жена, която да се гордѣе съ своя умъ и образование.»

«Ето отъ вѣдѣ дохождатъ лъжливитѣ понятия; ето въ що се състои калъта, която пятни и калъ на най-голѣмото светилище; лъжата се вселила въ цѣлния ни животъ и заради това и най-грозната жена се стареа да се покаже като най-красива; старитѣ се показватъ като младици;

най-голѣмитѣ чиновници да се показватъ като мждри, а най-отвратителнитѣ и развратнитѣ — като достойни за почитание и уважение.»

Тѣзи мисли, които сѣ изказани отъ поета-революционера прѣди 16—17 години сѣ тѣй на мѣсто, штоо още за дълго врѣме тѣ ще се повтарятъ отъ насъ въ днешно време и отъ потомството ни, ако обществото въ бѣдѣще стои се на това стѣпало, както е сега. Тѣзи мисли ги приведохме изъ Любена съ тѣзи цѣль, за да покажемъ на добритѣ си читатели, като какъ е текла мисълъта за жената, нейния животъ въ обществото и за човѣшкитѣ отношения мѣжду двата пола у хора, които сѣ носили въ главитѣ си идеалитѣ на бунта противъ политическото ни робство. По тѣзи мисли има да кажемъ отъ наша страна това, че тѣ не сѣ били тѣй наврѣменно изказани тогава, когато сѣ писани, отъ колкото тѣ сѣ присжици, за да се кажѣтъ на смѣтка на нашата жена, която живѣе въ свободенъ политически животъ днесъ.

Право е да забѣлѣжимъ, че еднакво съ мисълъта да се води борба за политическо освобождение на народа ни; всѣкой който е направлявалъ и чувство, и мисли къмъ такова бунтовническо дѣло, по естество е ималъ гледище, штоо жената не друга трѣбва да бѣде освѣнъ другаръ на мжжа — истинска негова приятелка, — чловѣкъ съ своя свобода, чловѣкъ независимъ материално и интелектуално, чловѣкъ съ свои убѣждения, чловѣкъ съ собствени сили и енергия да се бори, за да живѣе, а не тѣй безсмисленно да хвърля своя животъ на чуждъ грѣбъ и чужда смѣтка.

Да ли приведенитѣ мисли сѣ отъ важностъ за Васъ, да ли тѣ иматъ иѣкаква цѣна за Васъ, читателю, когато съднете и оставите на страна мрѣжата и чюрапчето, върху които изхарчвате всичкитѣ си човѣшки сили, и се позамислите върху въпроса, какъ азъ живѣѣмъ и какъ е най-добрѣ да се живѣе, хелѣ при врѣмена, когато въпросътъ за хлѣба става по-важенъ отъ въпроса за свободата и човѣщина? Азъ не можъ да се догадѣмъ, като какъ ще почнете да мислите.

Ний ще кажемъ, че отъ цитираното отъ Любена има мисли, върху които всѣки искрененъ чловѣкъ, па билъ той мжжъ или жена, тѣй или инакъ ще се замисли и още повече ще се позамисли, ако си зададе нѣкой такъвъ въпросъ. да ги отрича или утвърждава, тѣй багто тѣ се намиратъ въ живота ни днесъ.

Въобще до освобождението ни изъ подъ турското иго жената не е ставала на въпросъ въ външнината и общественната дѣятелностъ. Ако има въпроси разисквани за нея, то тѣ сж изключение отъ общото течение и развитие, защото тѣхната цѣна се е опредѣляла отъ своето време.

(Слѣдва.)

Книги и списания

получени въ Дирекцията ни.

Юридическо списание, издава г. Зуревъ, А. Каблешковъ и Д-ръ М. Ст. Шишмановъ, год. VI, кн. II, София 1894. Годишна цѣна 10 лева.

Наборъ, очеркъ, прѣводъ отъ руски Л. Толстой, Разградъ 1894 г.

Домашенъ приютель, мѣсечно списание за наука, религия, промышленность и домакинство, год. VI, бр. 3, годишна цѣна 3 л. 50 ст. Самоковъ.

Изворъ, иллюстрирано ученическо списание, годишна цѣна 6 лева.

Юридически прѣмелъ, издава подъ редакцията на Ст. Бобчевъ и М. Маджаровъ, Пловдивъ, год. II, кн. VI, годишна цѣна 12 лева.

Учитель, мѣсечно педагогическо-обществено списание, за учители и възпитатели, год. I, кн. VII, Пловдивъ 1894 г.

Медицина, мѣсечно научно медицинско списание. Редактори: Д-ръ Ораховацъ и Д-ръ Ватевъ, год. I, кн. I, Ловечъ 1894 г. Цѣна на списанието е 20 лева годишно. На нсвятъ ни събратия желасмъ добъръ успѣхъ.

Войнишка пѣснопойка, издава учебно бюро при В. М-ство. София 1894 г.

Дѣтководителъ, год. 8, бр. 4, Самоковъ 1894 г., годишна цѣна 1 левъ.

Поса Свѣтлина, или тѣкуване тайнитъ явления въ природата, Редакторъ-издатель Д-ръ Мирковичъ, Сливенъ 1894 г. годишниятъ абонаментъ 5 лева.

Корреспонденция.

Г-и и Г-а Ив. П. Захариевъ *Шуменъ*, Емениджиевъ *Цариградъ*, Майоръ Карастоянова *Сливенъ*, Р. Петрова с. *Бабукъ*, Друж. «Развитие» *Добричъ*, Получихме стойността на едногодишното течение на списанието, благодаримъ.

Г-нъ Ив. Христовъ въ *Севлиево* подѣрва едногодишно течение на списанието заедно съ Домакинята на Г-ца П. Христова въ *Чирпанъ*, Г-нъ Н. Томовъ подарява едногодишно течение на списанието заедно съ притурката на читалище «Напредъкъ» *Радиевене*. — Г-нъ Шушковски подарява едногодишно течение на списанието заедно съ Домакинята на г-нъ Капит. Диковъ въ *Тифлисъ*. — Г-а Е. Парт. *Бидинъ*, Получихме 5 л. жолитъ и за оставянитъ 2 лева. — А. Господиновъ *Цариградъ*. Получихме 9 лева, стойно тѣта на списанието, заедно съ притурката за 1893 г. — Г-ну Марову. Писмото Ви подъ № 40 заедно съ новатъ абонати и пари получихме. Испратихме бросветъ на списанието и Домакинята въ *Пловдивъ*.

Г-и и Г-а А. Цачевъ с. *Бѣла Церква*, Д. Данковъ с. *Жевене*, Д. Вълчева *София*, Хр. Партеневъ с. *Фердинандъ*, М. Ф. Иванова *Кула*. Писмата Ви, заедно съ пари за Алманаха получихме, благодаримъ за готовността Ви.

Г-и и Г-а П. Бахчеванова, П. Мисканова *София*, П. Ивановъ *Тръвна*, А. Господиновъ, Емениджиевъ *Цариградъ*, К. Рнау *Варна*, Ив. Матѣевъ *София*, Пор. Великовъ *Варна*. Получихме стойността на Алманаха, благодаримъ.

НОВА СВѢТЛИНА и ЗДРАВΟΣЛОВИЕ

всѣмѣсечно списание

Тѣлгува малко изслѣдванитъ проявления на душата и указва безвредни здравословни начини. Едното за четвърта. и другото за втора година ще излизатъ наедно подъ горното двойно заглавие, въ сжщи форматъ и коли (три и половина за книжка) и съ такова съдържание:

I. Статии по медиумизма, сомнамбулизма, телепатната и пр.

II. Статии по спиритическото обяснение на явленията и нравственната му страна.

III. Интересни фактически съобщения.

IV. Статии по здравословието (игиена, магнетизмъ, внушение, идротерация и пр.)

V. Интересни примѣри по тѣкуваннето.

VI Разни и ритически и здравословни новини.

Читающата публика ще е доволно запозната съ списанието и това, което съдържа, та, мислимъ, излишно ще бжде да се простираме въ разяснения.

За четвърта година

Абонаментъ | 5 лева за въ България | прѣдплата.
6 лева за въ странство

LE FOYER DOMESTIQUE

JOURNAL pour la FAMILLE

Publie chaque semaine des articles inédits sur tout ce qui intéresse le cercle de la famille: éducation, morale, hygiène, économie domestique. Il vient d'inaugurer un service timbrologique destiné à rendre d'excellents services aux amateurs. Il fait également une large place à des productions littéraires de nature à délasser en instruisant. Sa tendance et son esprit le recommandent tout spécialement aux mères de famille et à la jeunesse. Il peut être mis entre toutes les mains et chaque de ses années représente un cadeau d'étrennes aussi utile qu'attrayant, sous forme d'un beau volume de plus de 600 pages, relié dans un emboilage spécial.

L'abonnement est de 6 fr. pour l'année et 3 fr. pour 6 mois

Demander à M M Attinger Frères, Neuchâtel,

des livraisons specimen gratuites

ЕКОНОМИЧЕСКИ САПУНЪ

НА

ХР. ИВ. РИЗО,

награденъ съ златенъ медалъ въ I то Българско Земледѣлческо-Промышленно Изложение въ Пловдивъ.

Прѣдпочитайте винаги сапуна, който къмъ едната страна носи бюста на Н. Ц. В. Фердинандъ I Български князь, а къмъ другата — надписа: сапунена фабрика, първо качество — Христо Ризо, Варна.

ЛОТАРИЯ

ПО ИЗДАВАНИЕТО

„Алманаха на Женския Свѣтъ за 1894 г.“

Прѣдметигѣ, които ще спечелѣтъ въ тая лотария сѣ слѣдующитѣ:

1	Номеръ печели единъ колетъ «гренатъ»	на стойность	150	лева
2	« « « златенъ женски часовникъ	«	80	«
3	« « « «брошъ» златенъ	«	60	«
4	« « « една гривна	«	50	«
5	« « « единъ часовникъ въ форма на китара	«	20	«
6	« « « една китайска покривка за масса	«	20	«
7	« « « едно ръкодѣлие «таписе»	«	15	«
8	« « « картовмѣстилице	«	6	«
9	« « « една «кассетина»	«	8	«
10 и 11	номера печелѣтъ по едно бѣло «къоше»	«	14	«
12	номеръ печели едно картовмѣстилице	«	6	«
13 и 14	номера печелѣтъ по един пантофи отъ			
	коприна на кадѣе	«	12	«
15	номеръ печели една чантичка за ръкодѣлие	«	6	«
16 и 17	номера печелѣтъ по една позлатена гривна	«	10	«
18	номеръ печели една чантичка за ръкодѣлие	«	5	«
19	« « « «касетина за ръкодѣлие	«	5	«
20 и 21	номера печелѣтъ по едно кърповмѣстилице	«	4	«
22	номеръ печели една позлатена гривна	«	3	«
23 и 24	номера печелѣтъ по 3 дѣтски огърлици (яки)	«	6	«
25	номеръ печели едно къоше отъ кънапъ	«	2	«
26	« « « една кожена чантичка за ръкодѣлие	«	2	«
27	« « « «касетина»	«	2	«
28 и 29	номера печелѣтъ по 2 лица съставляющи			
	4 личници	«	4	«
30	номеръ печели една плюшена чантич. за ръкод.	«	1	— 50
31	« « « 1 солница и 1 пиперница яйцеобразни	«	1	— 60
32, 33 и 34	ном. печ. по едно «тоалетъ тефтерче»	«	3	лева
36, 36 и 37	« « « « минѣлогод. течение			
	на «Женския Свѣтъ»	«	15	«
38, 39 и 40	« « « « за в. «Домакия»	«	9	«

Тегленнето на лотарията не може да бѣде, освѣнъ въ втория день на Великденъ, 18 Априлий н. г., тъй като всѣки день получаваме писма, па даже и телеграмми, съ които се умоляваме да отложимъ малко още врѣме това, понеже мнозина абонати не сѣ си получили Алманаха или не сѣ внесли паритѣ. Нъ тоя срокъ е послѣдний и, ако нѣкой не ни внесе до тая дата стойността на Алманаха 2 лева, по никой начинъ вече не може да бѣде оправданъ и на никого оплакванията за неучаствование въ лотарията не могатъ се взе въ внимание.